

SOLEDAD PUÉRTOLAS, JOSÉ MARÍA MERINO I ANDRÉS AMORÓS ENCAPÇALEN LA INICIATIVA

Llum nova per als clàssics

► **Castalia recluta narradors per relançar la seva col·lecció 'Odres nuevos'**

ELENA HEVIA
BARCELONA

L'idea no és nova. Castalia, la vella editorial que acull els grans clàssics de la literatura espanyola, ja la va abordar als anys 50: traslladar al castellà modern les grans obres de la literatura medieval, de difícil accés per a un públic ampli. Així va néixer la col·lecció *Odres nuevos* –seguint una cita de Marcelino Menéndez Pelayo, sobre la idea de traduir «vi anyenc en odres nous». Aquest tipus de llibres no sol aparèixer en la llista dels més venuts però s'ha anat fent un forat en les biblioteques d'estudiants i de lectors inquiets.

La reactualització s'inspira en el gran èxit obtingut en aquesta col·lecció per la versió que Pedro Salinas va fer del *Cantar de Mio Cid*. Es tractava ara d'abordar clàssics renaixentistes, una selecció realitzada pel catedràtic de literatura Andrés Amorós, i que, a diferència de l'etapa anterior, s'encarregués la feina a narradors reconeguts. Els tres primers títols de la nova etapa són *La Celestina*, versionada per Soledad Puértolas, *Los naufragios* d'Álvar Núñez Cabeza de Vaca, en adaptació de José María Merino, i els *Entremeses* de Cervantes, abordats pel mateix Amorós.

Puértolas confessa sense ruboritzar-se que en el passat no va portar «gaire lluny» els seus intents de lectura de *La Celestina* en els seus estudis de literatura espanyola. Ha estat ara amb aquesta comprensiva reescriptura, i en un exercici similar a la renovació que aporten les traduc-

RICARD CUGAT

► L'escriptora i acadèmica de la llengua Soledad Puértolas, responsable de la nova versió de 'La Celestina'.

UN EXEMPLE

LA CELESTINA, ABANS I ARA

VERSIÓ ORIGINAL

► PLEBERIO, PARE DE MELIBEA:

«Del mundo me quexo, porque en sí me crió, porque no me dando vida, no engendrara en él a Melibea, no nascida no amara, no amando cessara mi quexosa e desconsolada postrimería [...]

¿Por qué me dexaste, quando yo te había de dexar? ¿Por qué me dexaste triste e solo in hac lachrymarum valle?».

VERSIÓ PUÉRTOLAS

► PLEBERIO, PARE DE MELIBEA:

«Del mundo me quejo. Si yo no hubiera venido a la vida, no habría engendrado a Melibea. Si ella no hubiera nacido no habría amado. Si no hubiera amado no estaría yo quejoso y desconsolado [...]

¿Por qué me dejaste antes de que te dejara yo? ¿Por qué me has dejado triste y solo en este valle de lágrimas».

cions modernes de clàssics anglesos o francesos, quan realment ha disfrutat de la lectura. Resoldre amb elegància i creativitat cada una de les frases li ha suposat una mena de sudoku. «Després d'obtenir aquest nou coneixement em molestava que *La Celestina* quedés només en un reducte per a especialistes».

En concret, la versió, a més a més de la seva llegibilitat, aporta llum a aspectes que històricament segueixen sent un enigma per al lector modern: ¿Per què els amors de Calisto i Melibea són realment impossibles? Puértolas sosté que el motiu és social i que és el pare de Melibea qui no

accepta l'origen de Calisto. *La Celestina* és una obra desmesurada, massa llarga per ser representada en la seva integritat i d'una gran complexitat «perquè és alhora còmica, dramàtica, erudita i popular». La versió, segons Puértolas, ofereix una sorpresa inesperada: la modernitat. «Al tractar-se d'una obra de teatre amb diàlegs i sense context resulta més pròxima al lector d'avui que ha de recompondre aquest món. És més moderna que, per exemple, *La Regenta* de Clarín, que com a autor ho sap tot del seu personatge i en transmet una visió molt més rodona».

DEBILITAT PER CERVANTES // A Andrés Amorós la seva versió dels *Entremeses* no li ha donat tanta feina perquè Cervantes –un segle posterior a Fernando de Rojas, autor de *La Celestina*– és el fundador del castellà literari i necessitava pocs retocs. Aquests entremesos són una debilitat confessa d'Amorós, exdirector de la Compañía Nacional de Teatro Clásico, que al seu dia es va estrenar en el càrrec amb un muntatge d'aquesta obra dirigida per Joan Font de Comediants. Amorós recorda que la primera representació de *La Barraca*, el teatre itinerant de García Lorca, va ser precisament un programa amb tres d'aquestes obres breus.

A més de les vuit peces publicades per Cervantes, l'edició en recull dues d'atribuïdes, *Los habladores* i *El hospital de los podridos* que «es compten entre el més còmic del teatre espanyol». A Amorós, que ja va abordar el llibret de l'òpera *Don Quijote* de Cristóbal Halffter amb un esperit obert trufant el text del clàssic espanyol amb cites de Dostoievski i Kafka, no el preocupen les crítiques dels puristes: «Cervantes és el més modern dels escriptors. Ell es va anticipar a moltes de les tècniques contemporànies i té una il·limitada comprensió de l'humà». ≡

"UNA PELÍCULA COMPROMETIDA, HERMOSA Y SOLIDARIA QUE SE VE CON UNA SONRISA EN LOS LABIOS"

LUX 2011 CINEMA PRIZE
SEMINCI 55 años estrenado y en Espiga de Plata Premio del Público

LAS NIEVES DEL KILIMANJARO

UNA PELÍCULA DE ROBERT GUÉDIGUIAN

ARIANE ASCARIDE JEAN-PIERRE DARROUSSIN GÉRARD MEYLAN GRÉGOIRE LEPRINCE-RINGUET MARILYNE CANTO ANAIS DEMOUSTIER ADRIEN JOLIVET

www.golem.es/lasnievesdelkilimanjaro

HOY ESTRENO ALEXANDRA RENOIR FLOROLANCA VERDI

Misèries entre cases adossades

CRÒNICA El retrat amarg de 'Parlour song' peca al Goya de ser molt estàtic

JOSÉ CARLOS SORRIBES
BARCELONA

Jez Butterworth és un dels nous autors consolidats de la dramaturgia britànica. Ha aconseguit l'èxit a Londres i Nova York amb *Jerusalem*, i abans va firmar *Parlour song* (*Música de fons*), la comèdia contemporània que una coproducció de la Sala Trono de Tarragona i el Centre d'Arts Escèniques de Reus ha estrenat al Goya. El dramaturg londinenc hi desplega un àcid i amarg retrat d'aquesta societat anomenada del benestar que va camí de tot el contrari.

Amb tan sols tres personatges, una parella i el seu veí, presenta un entorn d'aigües turbulentes. Ned (Josep Julien) és un expert en la demolició d'edificis, cosa que controla bastant més que les esquerdes obertes en el seu matrimoni amb Joy (Victòria Pagès). Dale (Joan Negrié), un petit empresari d'una cadena de túnels de rentat, és el confident i assessor de Ned. Així passa a l'inici d'una obra a la qual li va gran l'escenari del Goya, malgrat una gran pantalla de vídeo que, la veritat, llueix molt i aporta més aviat poc. La posada en escena de Magda Puyo és

massa estàtica, i una mica anodina i plana, malgrat les carreres i exercicis de Dale i Ned perquè aquest es posi en forma. És un dels seus nous propòsits per avivar la seva desídia conjugal.

VENJANÇA // La trama agafa una mica de vol quan es comprova que Dale també té culpa dels problemes de Ned pel seu embolic amb Joy, una dona marcada per la seva molície existencial. Quan sembla que aquest entramat ha d'esclatar pels aires, tothom fa un pas enrere covard perquè no canviï res. Butterworth culmina així la seva venjança amb un trio que respon al perfil de gent que només aspira a adquirir l'estatus que dona, per exemple, viure en una casa adossada.

Julien, Negrié i Pagès hi posen ofici, però es deixen arrossegar per la morositat de la posada en escena en un treball poc vigorós. El primer, a més a més, coqueteja amb un to caricaturitzat del seu personatge. Potser els ajudaria una proximitat més gran del públic, difícil al Goya, per teixir una història que no atrapa. ≡